

LIETUVOS ŠILUMOS TIEKĖJŲ ASOCIACIJA

KURIEMS VARTOTOJAMS VASARĄ LABAI PADIDĖJA „GYVATUKO“ MOKESTIS?

Kai kurių daugiabučių gyvenamųjų namų gyventojai šių metų vasarą atkreipė dėmesį į gautas sąskaitas, kuriose nurodytas didesnis nei šildymo sezonu „gyvatuko“ (šiluma karšto vandens temperatūrai palaikyti bei voniai šildyti) mokestis. Naujai pastatytuose moderniuose daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose šios problemos nėra, nes jų šiuolaikinėse ekonomiškose vidaus karšto vandens sistemose su vonių šildytuvais išsiskiria mažesnis šilumos kiekis (*tokių namų yra apie 1 100, žr. 1 pav. I punktą*). Modernizuotų gyvenamųjų namų vidaus karšto vandens sistemose su vonių šildytuvais išsiskiria tik šiek tiek didesnis šilumos kiekis nei naujai pastatytuose (*tokių namų yra tik apie 200, žr. 1 pav. II punktą*). Tačiau nemodernizuotų daugiabučių gyvenamųjų namų, pastatytų iki 1992 m., vidaus karšto vandens tiekimo sistemos yra senos ir nusidėvėjusios, todėl gyventojai už „gyvatuką“ vasarą moka daug didesnius mokesčius (*tokių yra apie 15 900, žr. 1 pav. III punktą*).

KUR SUVARTOJAMA ŠILUMA. PATIEKTA Į DAUGIABUTĮ NAMĄ?

• *Šildymo sezonu (spalio–balandžio mėn.)* didžioji dalis šilumos, patiekta į namą ir apskaitytas įvadinis šilumos skaitiklis, suvartojama patalpoms šildyti, kita dalis – geriamajam vandeniui pašildyti, t. y. karštam vandeniui „pagaminti“. Tam, kad iš karšto vandens čiaupo bet kuriuo metu tekėtų karštas vanduo bei nesiveistų kenksmingos legioneliozės bakterijos, namo vidaus karšto vandens vamzdynuose, prie kurių prijungti voniose įrengti šildytuvai („gyvatukai“), turi pastoviai cirkuliuoti reikiamos temperatūros vanduo. Tad likusi dalis į pastatą patekusios šilumos (ji įvardijama kaip „šiluma karšto vandens temperatūrai palaikyti“) yra suvartojama reikiamai karšto vandens temperatūrai nuolat palaikyti (cirkuliacijai) ir išspinduliuojama per „gyvatuką“ šildo vonią. Pastarieji šilumos kiekiai (kiekis priskiriamas karštam vandeniui „pagaminti“ ir kiekis karšto vandens temperatūrai palaikyti)

namui apskaičiuojami pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytus normatyvus: karšto vandens 1 m³ „pagaminti“ priskiriama 51 kWh, o karšto vandens temperatūrai palaikyti – 160 kWh vienam butui. Šie normatyvai, nors ir nustatyti remiantis atliktais tyrimais ir studijomis, yra tik vidutiniai.

• *Ne šildymo sezonu (gegužės–rugsėjo mėn.)* visa į pastatą patiekta šiluma suvartojama tik karštam vandeniui ruošti bei jo temperatūrai palaikyti. Tad tik vasarą, iš viso suvartoto šilumos kiekio atėmus šilumą, reikalingą karštam vandeniui pagaminti, išaiškėja realus konkrečiame daugiabučiame name šilumos kiekis, suvartojamas karšto vandens temperatūrai palaikyti („gyvatukui“). Turimais duomenimis, iki 1992 m. pastatytuose „senuose“ ir nemodernizuotuose daugiabučiuose namuose su senomis vidaus karšto vandens sistemomis šis kiekis daugeliu atvejų yra didesnis nei Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytas normatyvas (160 kWh/butui per mėn.). Žiemą ši perteklinė šiluma nepradingsta – ji tampa papildoma šiluma namui šildyti, o vasarą padidina („gyvatuko“) mokestį.

Šią problemą galima išspręsti daugiabutį namą kompleksiskai modernizavus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Daugiabučių namų modernizavimo programą. Tada jo gyventojai turės visas galimybes efektyviai vartoti šilumą.

Tol, kol pastatas bus tinkamai modernizuotas ir sutvarkytos vidaus karšto vandens sistemos, privalo būti taikomos dalinės priemonės, leidžiančios sumažinti „gyvatuko“ mokestį vasarą, t. y. tinkamai izoliuoti karšto vandens vamzdynus, nustatyti juose cirkuliuojančio vandens optimalų kiekį, naktį sumažinti karšto vandens (ir „gyvatuko“) temperatūrą ir pan.

Už namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų (kurios yra butų savininkų nuosavybė) priežiūrą atsako gyventojų pasirinktas pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas. Jo veiklą kontroliuoja savivaldybės paskirtas pastato administratorius ar bendrijos pirmininkas. Gyventojai už minėtas paslaugas kiekvieną mėnesį atskiru mokėjimu atsiskaito su šių sistemų prižiūrėtoju bei administratoriumi ir turi teisę reikalauti iš jų kokybiško darbų atlikimo.

Šilumos tiekėjai visais atvejais pasiruošę padėti gyventojams, administratoriams, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrijų pirmininkams, pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojams diegti įvairias priemones, padedančias taupyti ir efektyviai vartoti šilumą namuose.

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija
Naugarduko g. 55A, LT-03204.
Tel. (8 5) 235 6045.
Faks. (8 5) 235 6044.
El. paštas info@lsta.lt
www.lsta.lt

	Šilumos k.v. temperatūros palaikymui kiekis 1 butui (kWh/mėn.) (gyvatukas)	Vidutinė šilumos kaina gyventojams (su PVM)	Šilumos k.v. temperatūros palaikymui mokestis, (Lt/but./mėn.) su PVM
I. Naujai pasatyti daugiabučiai gyvenamieji namai, kuriuose įrengtos šiuolaikinės vidaus karšto vandens tiekimo sistemos su vonios šildytuvais	~130 kWh/but./mėn.	25,0 ct/kWh	130 x 0,25 = 32,50 Lt/but./mėn.
~1 100 namų ~66 tūkst. butų ~198 tūkst. gyventojų			
II. Modernizuoti daugiabučiai gyvenamieji namai, kuriuose modernizuotos vidaus karšto vandens tiekimo sistemos su vonios šildytuvais	~140 kWh/but./mėn.	25,0 ct/kWh	140 x 0,25 = 35,00 Lt/but./mėn.
~200 namų ~12 tūkst. butų ~36 tūkst. gyventojų			
III. Daugiabučiai gyv. namai pastatyti iki 1992 m. nemodernizuoti su senomis nugyventomis vidaus karšto vandens tiekimo sistemomis ir vonios šildytuvais	~300 kWh/but./mėn.	25,0 ct/kWh	300 x 0,25 = 75,00 Lt/but./mėn.
~15 900 namų ~600 tūkst. butų ~1,8 mln. gyventojų			

1 pav. „Mokėjimų už šilumą, perduodamą per daugiabučio gyvenamojo namo vidaus karšto vandens tiekimo sistemą su vonios šildytuvu („gyvatukas“) ne šildymo sezono laikotarpiu (gegužės–rugsėjo mėn.)“.
Vidutinė kaina: 25,0 ct/kWh su PVM